

## **Žádost o grant ČSEETS v rámci studentské soutěže 2007**

Kategorie: **Aktivní účast na konferenci**

Žadatel: **Mgr. Kateřina Klapilová**

(Spolužadatel: **Mgr. Barbara Husárová**)

Název projektu: **Sexuální chování stálých párů v průběhu menstruačního cyklu ženy**

---

Na našem pracovišti (Výzkumná skupina etologie člověka UK) se již od roku 2003 věnujeme výzkumu změn sexuálního chování stálých párů v průběhu menstruačního cyklu ženy, který byl do současnosti financován z grantu GAUK/A PP 392 a z grantu GAČR 406/06/P377.

V rámci tohoto projektu jsou sledovány cyklické změny v sexuálních aktivitách páru, sexuální apetenci ženy, ženiny tendence k mimopárovým sexuálním aktivitám, stejně tak jako změny v intenzitě žárlivosti muže a výskytu žárlivostních projevů. Z důvodů největší pravděpodobnosti početí v plodném období, se předpokládá, že žárlivost muže a její projevy budou nejintenzivnější v této fázi menstruačního cyklu. Tehdy je očekáván také vrchol výskytu mimopárových sexuálních fantazií, tužeb i případných aktivit partnerky.

Plánovaná velikost experimentální skupiny (párů u nichž si žena měří cyklus pomocí ovulačních testů) je 40 páru a velikost kontrolní skupiny (párů v nichž žena užívá hormonální antikoncepci a k ovulaci tedy nedochází) také 40 páru. Experiment byl zahájen v roce 2006, v současnosti je již otestováno 15 párů experimentální skupiny a 25 párů kontrolní skupiny. Výzkum probíhá formou vyplňování předem vytvořených a experimentálně ověřených internetových dotazníků, vyplňovaných probandy (samostatně muži i ženami) v přesně stanovených fázích menstruačního cyklu partnerky. Internetová studie je doplněna o úvodní interview a několikahodinové závěrečné sezení.

Pro účely tohoto experimentu byla v předchozích letech projektu provedena kvalitativní studie mužské žárlivosti zaměřená na testování proměnných, které s ní souvisí (partnerská a sexuální satisfakce partnerů, atraktivita obou partnerů, zkušenost partnerů s nevěrou, sexuální restriktivita partnerů). Výsledky této studie jsou interpretovány v kontextu evoluční psychologie. Bylo také identifikováno 36 typů chování mužů v situacích, vyvolávajících žárlivost. Dalším výsledkem je vytvoření a validizace dvou unikátních metod testování intenzity mužské žárlivosti a typů žárlivostních projevů – projektivní test (dokončení příběhu v němž jsou hlavními postavami stálí partneři konfrontováni se situací, která v muži může vyvolat žárlivostní reakci) a rozsáhlý dotazník sledující výskyt emocí s žárlivostí spojených stejně tak jako výskyt chování s nimi spojeným.

Tyto výsledky bychom rádi prezentovali v rámci **X. Evropského psychologického kongresu**, který se uskuteční 3-6. června tohoto roku v Praze. V minulosti se ukázala velmi přínosná prezentace námi vytvořených metod mimo kontext etologických kruhů (např. na Evropském sexuologickém kongresu), protože jsou vhodné i pro použití v poradenské praxi. Na této konferenci navíc dosud naprosto scházejí příspěvky, které by ukazovaly možnost evolučního náhledu na rozličné psychologické fenomény. Plánujeme zde proto vytvořit si vlastní sympozium na téma *žárlivost, nevěra a sociosexualita ve vědeckém výzkumu*. Rádi bychom zde konzultovali své výsledky a metody především se členy výzkumné skupiny Prof. Asendorpfa z Humboldtovy University v Berlíně, kteří se zabývají velmi podobnými tématy a v následujícím roce uvažují o spolupráci s naší výzkumnou skupinou. (viz. Příloha 2 - Abstrakty plánovaných příspěvků)

Výše zmiňované grantové prostředky pokrývají pouze výdaje na organizaci experimentu a na odměny probandům, rádi bychom proto tímto zažádaly o příspěvek v celkové výši **9600 Kč** na pokrytí nákladů spojených s účastí žadatele a spolužadatele projektu na uvedené konferenci. (viz. Příloha 1 – Návrh rozpočtu)

Shrnutí nákladů pro dvě osoby do jedné žádosti se nám zdálo vhodnější, vzhledem k tomu, že jsme rovnocennými autorkami celého experimentu a na jeho realizaci se podílíme stejnou měrou, navíc vytvoření specializovaného sympozia na konferenci je v tomto případě taktéž záležitostí společnou.

**Žádost o grant ČSETS v rámci studentské soutěže 2007**

Kategorie: **Aktivní účast na konferenci**

Žadatel: **Mgr. Kateřina Klapilová**

(Spolužadatel: **Mgr. Barbara Husárová**)

Název projektu: **Sexuální chování stálých párů v průběhu menstruačního cyklu ženy**

---

**Příloha 1: Návrh rozpočtu**

Konferenční poplatek pro aktivní účast na X. Evropském psychologickém kongresu

Kateřina Klapilová      4800 Kč

Barbara Husárová      4800 Kč

---

Celkem                      **9600 Kč**

## **Žádost o grant ČSEETS v rámci studentské soutěže 2007**

Kategorie: **Aktivní účast na konferenci**

Žadatel: **Mgr. Kateřina Klapilová**

(Spolužadatel: **Mgr. Barbara Husárová**)

Název projektu: **Sexuální chování stálých párů v průběhu menstruačního cyklu ženy**

---

### **Příloha 2: Abstrakty plánovaných příspěvků**

#### **Factors influencing men's jealousy and mate-retention behaviour**

Klapilová K. \*, Havlíček J. \*\*, Husárová B.\*\*, Weiss P. \*\*\*

\* 1<sup>st</sup> Faculty of Medicine UK, ČR

\*\* Faculty of Humanities UK, ČR

\*\*\* Institute for Sexology 1. LF, ČR

The intensity of men's jealousy and the incidence of mate-retention behaviour is influenced by various factors. The aim of the study was a testing of potentially influencing factors (infidelity of partners, prospective woman's infidelity, relative difference in sexual and relationship satisfaction or different attractiveness of partners) and a results' interpretation in the context of evolutionary psychology.

Qualitative approach (list of open ended questions) was used to obtain a complete overview of mate-retention behaviour in outlined model situations. Results were collected in the form of observational and self report data from 148 female and 80 male respondents. Simultaneously, quantitative data were obtained by using 7 point scale.

We identified 36 categories of mate-retention behaviour which were split into two groups – preventive tactics and reactive tactics. In the self report data, significant correlation between the intensity of men's jealousy and the occurrence of predominantly preventive behaviour was found. The intensity of men's jealousy was not correlated with previous and anticipated women's infidelity but it was highly correlated with respondent's attitude towards jealousy (Kendall's  $\tau = 0.278$ ;  $p = 0.003$ ), with perceived woman's relationship (Kendall's  $\tau = -0.208$ ;  $p = 0.028$ ) and sexual satisfaction (Kendall's  $\tau = -0.232$ ;  $p = 0.014$ ) negatively and with relative difference in relationship satisfaction (Kendall's  $\tau = 0.283$ ;  $p = 0.003$ ) positively.

Higher levels of jealousy intensity and the incidence of mate-retention behaviour were related to factors influencing prospective female infidelity. The results support the function of men's jealousy as an evolutionary adaptive mechanism.

## **How to measure jealousy – introducing a new projective method**

Barbara Husarova\*, Katerina Klapilova\*\*, Ales Kubena\*\*,\*\*\*, and Jan Havlicek\*

\* Faculty of Humanities, Charles University, Czech Republic

\*\* First Medical Faculty, Charles University, Czech Republic

\*\*\* Pharmaceutical Faculty, Charles University, Czech Republic

The intimacy of human sexual behavior forced us to ask how to obtain the most truthful and opened information from respondents. For this purpose we created a projective method – an open-ended story with a sexual plot followed by a questionnaire. The subjects are asked to report on the behavior of the actors in the story whereby we suppose them to report on their own sexual tendencies. This method could be used as a good supplementary tool to the questionnaire and interview procedures. The story shows an everyday life situation: A female main actor has a long-term relationship of moderate satisfaction. She goes for a business trip, where she meets her attractive male colleague who is apparently interested in her. Her primary partner does not completely agree with the trip. The story has an open end; when she and the group of colleagues are out clubbing, later the group is leaving but the male colleague insists to stay out together with her. To make the story more projective, the characteristics of main actors, man and woman living in the relationship together, are not described in detail and the tendencies for mate-retention and the extra-pair desire are just lightly indicated. We asked 99 male and 115 female subjects (passengers in a train or a bus, aged 20-39) to read the story, to finish it and to fill out the 24-item questionnaire linked to the story and the behavior of the actors. After the test the subjects filled in a 13-item questionnaire of their own socio-economic status. Additionally they completed the Extramarital Behavioral Intentions Scale (EBIS, Buunk, 1991), Anticipated sexual jealousy scale (ASJS, Buunk, 1991), Interpersonal Jealousy Scale (M, Mathes, 1986) and Socio-sexual orientation inventory (SOI, Simpson, 1991) to establish the convergent validity of our projective test. The factor analysis shows that the way the subjects finished the story depends mainly on 2 factors: 1) Whether the female actor likes her colleague, 2) How close her intimate interaction with him will be. How males should react in this situation depends on 2 factors: 1) How intensively his mate-retention behavior should be, 2) Which kind of mate-retention tactics to use – the positive or the negative approach to his female partner. The correlations of the reports about actors of the story (projective test) with the subjects' reports of the own behavior (attached questionnaires EBIS, ASJS, M, SOI) indicate the test

to be a useful method of a projective character. Additionally, the attached questionnaires on subjects' jealousy and infidelity (EBIS, ASJS, M, SOI) with respect of their sex and their socio-economic information give interesting suggestion for further consideration. Finally, the improvement and application of the projective test in the research on "Changes in sexual behavior across the menstrual cycle of partners living in permanent relationships" can be discussed.

## Mgr. Kateřina Klapilová

Narozena 1.6.1982 v Holešově

### Vzdělání:

- 1993 – 2000 Gymnázium Uherské Hradiště;
- 2000 - 2005 magisterské studium biologie na Přírodovědecké Fakultě University Karlovy, Praha (katedra antropologie a genetiky, specializace: etologie člověka a evoluční psychologie);  
Magisterská práce: Faktory ovlivňující intenzitu mužské žárlivosti a taktiky mate-retention;  
Vedoucí práce: Jan Havlíček, PhD.;
- od roku 2005 postgraduální studium klinické psychologie a psychopatologie, 1. Lékařská fakulta Univerzity Karlovy  
Téma disertační práce: Změny v sexuálním chování stálých párů v průběhu menstruačního cyklu partnerky;  
Vedoucí práce: Prof. PhDr. Petr Weiss, Phd.;
- od roku 2005 magisterské studium psychologie na Filosofické Fakultě Univerzity Palackého, Olomouc;

### Jazyková znalost:

Angličtina, Francouzština (DELF certifikát)

### Postery na konferencích:

- Husárová, B., **Klapilová, K.**, Kuběna, A. and Havlíček, J. (2006): Changes in sexual behavior across the menstrual cycle: Creating a questionnaire on jealousy and mate-retention behavior In: The XVIII Biennial Conference of the International Society for Human Ethology (ISHE06)
- Pelechová, J., Havlíček, J., Husárová, B., **Klapilová, K.** (2006): Souvislost osobnosti jedince a romantické žárlivosti – plán projektu, 33. Konference české a slovenské etologické společnosti, Jihlava, 19.-22.4. 2006, Abstrakt ve sborníku, str. 23.

### Ústní prezentace:

- Husárová, B., **Klapilová, K.**, Kuběna, A. and Havlíček, J. (2006): *How to measure jealousy – introducing a new projective method* In: The XVIII Biennial Conference of the International Society for Human Ethology (ISHE06)
- **K.Klapilová**, B.Husárová, J.Havlíček, A.Kuběna, P.Weiss (2006) *Factor influencing men's jealousy and mate – retention behaviour* In: The 8<sup>th</sup> Congress of the European Federation of Sexology. Abstract in Sexuologies 15, 2006, S61, ISSN 1158-1360

- B.Husárová, **K.Klapilová**, J.Havlíček, A.Kuběna (2006): *How to measure jealousy – introducing a new projective method* In: The 8<sup>th</sup> Congress of the European Federation of Sexology. Abstract in *Sexuologies* 15, 2006, S61, ISSN 1158-1360
- **Klapilová, K.**, Havlíček, J., Husárová, B., Kuběna, A., Weiss, P. (2006). Faktory ovlivňující mužskou žárlivost a její projevy, 33. Konference české a slovenské etologické společnosti, Jihlava, 19.-22.4. 2006, Abstrakt ve sborníku, str. 23.
- Husárová, B., **Klapilová, K.**, Kuběna, A., Havlíček, J. (2006). Ako merať žiarlivosť – nová projektívna metóda a jej využitie, 33. Konferencie české a slovenské etologické společnosti, Jihlava, 19.-22.4. 2006, Abstrakt ve sborníku, str. 19.
- **Klapilová, K.**, Husárová, B. & Havlíček, J. (2005). Udržení partnerky ve vztahu a projevy žárlivosti-tvorba nového dotazníku. 33. Konference české a slovenské etologické společnosti, Nečtiny, 26.-29.4. 2005, Abstrakt ve sborníku, str. 24.
- **Klapilová, K.** & Havlíček, J. (2004). Změny sexuálního chování stálých partnerů v závislosti na ženském menstruačním cyklu – plán projektu, 33. Konference české a slovenské etologické společnosti, Polana, 15.-17.4., 2004, Abstrakt ve sborníku, str. 23.

#### **Publikace:**

- **Klapilová, K.** (2005): “Faktory ovlivňující intenzitu mužské žárlivosti a taktiky mate-retention “. Magisterská práce, 140 str. (*Katedra antropologie a genetiky, Univerzita Karlova, Praha*).
- **Klapilová, K.**, Havlíček, J.: Recenze knihy J. Diamonda *Proč máme rádi sex?* *Vesmír* 82/9 2003

#### **Výuka:**

- Zimní semestr 2006 kurz Evoluční Psychologie: 2 přednášky  
( *Katedra antropologie, Fakulta Humanitních Studií, Univerzita Karlova, Praha*).
- Vyžádaná přednáška Evoluční Psychologie na výcvikovém táboru pro vítěze bioogických olympiád, Běstvína, Česká republika, 2006

#### **Studijní pobyty:**

- Department of Psychology; University of Newcastle, 18. – 23.11. 2003

#### **Granty:**

Spoluřešitel: Změny sexuálního chování stálých partnerů v průběhu ženského menstruačního cyklu GAUK A PP 392.



**Mgr. Barbara Husárová**

E-Mail: barbara@husar.sk

Narozena 14. 4. 1979 v Bratislavě, SR

**Vzdělání:**

Květen 1997

Maturitní zkouška, Gymnázium se zaměřením na přírodní vědy a matematiku, Bratislava, SR

1997 – 2003

Přírodovědecká fakulta University Komenského, Bratislava, Obor biologie a matematika

2001 – 2003

Universität Wien, Rakousko

Květen 2003

Magisterský diplom v oboru biologie a matematika (učitelské zaměření), Univerzita Komenského, Bratislava

2003

Rozšiřující vzdělávání pro učitele: Výchova k manželství a rodičovství a sexuální výchova

2003 – současnost

Postgraduální studium antropologie, Universität Wien, Rakousko

2004 – současnost

Postgraduální studium antropologie, Univerzita Karlova, Praha, ČR

**Výzkum**

2001 – 2003

Diplomová práce "Mate guarding – sexuální strategie v partnerském svázku"

2003 – současnost

Dizertační práce "Sexuální chování stálých párův kontextu menstruačního cyklu. "

**Stipendia**

Letní semestr 2001

Vládní stipendium, Universität Wien, Rakousko

Letní semestr 2004

Stipendium CEEPUS, Univerzita Karlova, Praha, ČR

Letní semestr 2005

Vládní stipendium, Universität Wien, Rakousko

**Granty**

2004

Owen F. Aldis Scholarship - International Society for Human Ethology, Hlavní řešitel  
"Sexual behaviour across the menstrual cycle of partners living in permanent relationship"

2005

GAUK A PP č. 392/2005, Hlavní řešitel

"Změny sexuálního chování stálých partnerů v průběhu ženského menstruačního cyklu"

**Workshopy**

Summer school on human olfaction. Smell and Taste Clinic, Department of Otorhinolaryncology, Medical Clinic of Technical University of Dresden, Germany, 31. července – 6. srpna 2005

## **Pedagogická činnost**

Biologie dětí a školní zdravotnictví

Zimní semestr 2003, Univerzita Komenského

Biologie člověka

Letní semestr 2003, Univerzita Komenského

Antropologický seminář

Letní semestr 2004, Univerzita Komenského

Workshop prezentačních a komunikačních technik

Zimní semestr 2005, 2006, Univerzita Karlova

Obecně antropologický seminář

Zimní semestr 2005, 2006 a Letní semestr 2006, Univerzita Karlova

Evoluční psychologie

Zimní semestr 2006, Univerzita Karlova

## **Konference**

Human male mate guarding and its link to female fertility status. Přednáška na International Anthropological Congress, Smolenice, SR, 10 – 11. listopadu 2003.

Sexuální strategie v partnerství – mate guarding u mužů. Přednáška na Konferenci České a Slovenské Etologické Společnosti, Poľana, SR, 15.-17. dubna 2004.

Human male mate guarding and its link to female fertility status. Poster na Human Behavior and Evolution Society conference, Berlin, Německo, 21 – 25. července 2004.

Human male mate guarding and its link to female fertility status. Přednáška na konferenci International Society for Human Ethology, Gent, Belgie, 27 – 30. července 2004.

Human mating strategies. Přednáška na Symposium der AG Geschlechterforschung, Vídeň, Rakousko, 20. září 2004.

Kategorizace projevů žárlivosti a taktik mate retention. Nový metodický přístup. Přednáška na Konferenci České a Slovenské etologické společnosti, Nečtiny, Česká republika, 27.–30. dubna 2005.

Ovlivnění čichových schopností užíváním hormonální antikoncepce. Návrh projektu. Poster (koautor) na Konferenci České a Slovenské etologické společnosti, Nečtiny, Česká republika, 27.–30. dubna 2005.

Ako merať žiarlivosť? Nová projektívna metóda a jej využitie. Přednáška (koautor) na Konferenci České a Slovenské etologické společnosti, Jihlava, Česká Republika, 19.- 22. dubna 2006.

Faktory ovlivňující žárlivost. Přednáška na Konferenci České a Slovenské etologické společnosti, Jihlava, Česká Republika, 19.- 22. dubna 2006.

How to measure jealousy? Introducing of a new projective method. Přednáška na kongresu European Federation of Sexology, 4. – 8. červen 2006.

Factors influencing male's jealousy and mate retention behaviour. Přednáška (koautor) na kongresu European federation of Sexology, 4. – 8. červen 2006.

How to measure jealousy? Introducing of a new projective method. Přednáška na konferenci International Society for Human Ethology, Detroit, USA, 30.červenec – 3. srpen 2006.

Changes in sexual behaviour across the menstrual cycle: Creating a questionnaire on jealousy and mate retention behavior. Poster na konferenci International Society for Human Ethology, Detroit, USA, 30.červenec – 3. srpen 2006.

**Publikace**

Husárová B., Grammer K., Pospíšil M. F. (2003): Human male mate guarding. Slovenská Antropológia, 6 (n. s. 1), 50 – 54.

Husárová B.: Adaptive mating strategies and the problem of mate retention. Anthropologischer Anzeiger. In press.